

หมู่บ้านสาโร ตำนานที่มีอยู่...

แหล่งกำเนิดวัฒนธรรม
และมีตอร์ญ์กวน้ำลือเลื่องของอยุธยา

วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ไม่มีวันเสื่อมคลาย

เกือบ 200 ปีแล้ว ที่ชุมชนหมู่บ้านสาโร ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมการตีมีตอร์ญ์กวน้ำลือเลื่องและอุตสาหกรรมพื้นบ้าน ไว้ให้ชนรุ่นหลังได้สืบทอดและสัมผัสตลอดไป...

ประวัติหมู่บ้านสาโร หมู่บ้านผลิตมิดอร์ญูญิก

ประวัติความเป็นมา

บ้านสาโร ตั้งอยู่หมู่ 5 ต.ท่าช้าง อ.นครหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา เป็นหมู่บ้าน ซึ่งแยกออกมาจาก หมู่บ้านไผ่หนอง หมู่บ้านต้นโพธิ์ มีประชากรหนาแน่น เป็นแหล่งผลิตมิดแห่งหนึ่งของประเทศ ทำกันมายาวนาน ประมาณเกือบ 200 ปี กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมมาจากเวียงจันทร์ ประเทศลาวแยกออกมาจาก บ้านต้นโพธิ์ไผ่หนอง ซึ่งชาวเวียงจันทร์ กลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพทำทอง ดีเหล็ก ตามสภาพของแต่ละครอบครัว ทำกันมาจนถึงราวปี พ.ศ. 2365 อาชีพช่างทองก็เลิกลากันไป คงเหลือแต่อาชีพตีเหล็ก ประเภทเดียว ชาวบ้านจึงยึดอาชีพตีเหล็กกันตลอดมา เป็นอาชีพหลัก (ถ้าเรานำดินที่ชุมชนแหล่งนี้ลงร้อนในน้ำ จะพบเศษทองและขี้ตะไบทอง อยู่ทั่วๆ ไปเกือบทุกพื้นที่)

ความเป็นมาการตั้งถิ่นฐาน

เหตุที่ชาวเวียงจันทร์กลุ่มนี้เข้ามาในประเทศไทย จะโดยถูกกวาดต้อนมาในสมัยเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกคราวยก กองทัพไปตีเวียงจันทร์ หรือจะเป็นการอพยพมาเอง ไม่มีหลักฐานปรากฏชัดเจน แต่มีหลักฐานบันทึกไว้ว่าเข้ามา โดยมี นายเทา เป็นผู้นำ (ต่อมารัชกาลที่ 5 ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นขุนนราบริรักษ์) ได้เดินทางมา พบภูมิประเทศแห่งนี้ เป็นที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ มีหนองน้ำและแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน เหมาะแก่การ คมนาคมโดยเฉพาะมีป่าไม้ไผ่ (บ้านไผ่หนอง) เป็นวัสดุที่สำคัญมากสำหรับช่างตีมิด เช่น นำมาทำถ่าน

ใช้เผาเหล็กจะให้ความร้อนสูง ลำต้นใช้ทำบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ทำด้ามพะเนินซึ่งช่างตีเหล็ก ต้องใช้ประจำ
ภูมิภาคประเทศเหล่านี้เป็นอุ้งข้าว อุ้งน้ำ อุ้งปลา อันเป็นแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์จึงพร้อมใจกันลงหลัก
ปักฐาน ตั้งชื่อบ้านว่าบ้านไผ่หนอง สำหรับบ้านสาโรนั้นแยกออกมาเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่ง ซึ่งแตกออกมา
จากหมู่บ้านไผ่หนองและหมู่บ้านตันโพธิ์ ในสมัยก่อนเมื่อแยกตัวออกมาแล้ว หมู่บ้านนี้จะมี เด็กไว้แกละ
ไว้โก๊ะ กันเป็นจำนวนมาก คนเก่าๆ เล่าต่อๆ มาว่าในสมัยก่อน พิธิโกนโก๊ะ, โคนจุก, โคนแกละ เรียกว่า
แทงจุก แทงไร เลยเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้าน "แทงไร" ต่อๆ มา เพี้ยนเป็น หมู่บ้านสาโร ดังปัจจุบัน

ที่มาของหมู่บ้านนี้สรุปว่าแยกตัว
ออกมาจากหมู่บ้านไผ่หนองหมู่บ้าน
ตันโพธิ์ ซึ่งมาจากเชื้อสายเดียวกัน
และทำมิดกันมาโดยตลอด

ที่มาของคำว่า มีดอร์ญุญิก

ในสมัยก่อน มีตลาดร้านค้า มีโรงบ่อน อยู่ที่บ้านออร์ญุญิก ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านสาโร ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ชาวบ้านได้ทำมีดแล้วนำไปขายที่ตลาดหมู่บ้านออร์ญุญิก เมื่อคนซื้อไปใช้เห็นว่า มีคุณภาพดี จึงบอกต่อกันไปว่ามีดคุณภาพดีต้องมีดออร์ญุญิก เลยเรียกติดปากว่า มีดออร์ญุญิก ได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มีดออร์ญุญิกพบว่า ผลิตภัณฑ์มีดออร์ญุญิกในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท ได้แก่ มีดตระกูลเกษตรกรรม, มีดตระกูลคหกรรม, มีดตระกูลอาวุธ และมีดตระกูลอื่นๆ แต่ละตระกูล สามารถจำแนกตามลักษณะประเภทของการใช้งานอีก 2 ประเภท ได้แก่มีดขุด, มีดดายหญ้า, มีดตัด, มีดคร่ำ, มีดบนโต๊ะอาหาร, ประเภทของขวัญของชำร่วย ของประดับ และอื่นๆ อีกมากมาย

อ้างอิง (ค้นคว้ามาจากหนังสือมีดออร์ญุญิก)

หมู่บ้าน OTOP VILLAGE ตามโครงการยุทธศาสตร์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และอำเภอนครหลวง